

Egy este Schuberttel (Végh Sándor Schubertet vezényel)

- Kategória: [Zene / Felvétel](#)

Végh conducts Schubert

SCHUBERT: 1., 2., 3., 4. szimfónia

Camerata Academica Salzburg

Vez.: Végh Sándor

BMC

BMC CD 201

*

Schubert két utolsó szimfóniája szinte állandó szereplője a világ hangversenytermeinek – megjegyzem, teljes joggal –, de sok karmester meg is elégszik ezekkel. Néhányan viszont ennél mélyebb vonzódást éreznek a romantika talán első nagymesterének zenéje iránt. Így volt ezzel **Végh Sándor** is, akinek Schubert zenéje iránti vonzalma már fiatal korában, még hegedűművészként megnyilvánult. Karmesterként is megmaradt az érdeklődése, azok közé tartozott, akik Schubert minden szimfóniáját vezényelték.

1996-ban, nem sokkal halála előtt, egy koncertsorozaton elvezényelte az összes szimfóniát a hozzá nagyon közel álló **Camerata Academica Salzburg** zenekarral. Ezekről felvétel is készült, és a Capriccio kiadó az utolsó négy szimfóniát ki is adta lemezen. A koraiak megjelentetését viszont valószínűleg nem tartották fontosnak, de szerencsére a BMC nem így gondolta, és idén egy kétlemezes albumban megjelentette ezeket. Az album kísérfüzete a megszokott módon remek, és még egy igényes, rövid Végh-életrajzot is kapunk. (Habár a tételek hossza időnként kissé eltér attól, ami a füzetben szerepel.)

A lényeg persze a zene. Schubert első négy szimfóniája 1813 és 1816 között keletkezett. Az elsőt a szerző 16 évesen írta. Természetesen ezek még nem állnak azon a magas színvonalon, mint a késeiek, viszont így is egyedi hangon szólnak, még ha a zenei nyelvezetük közel is van a klasszicizmushoz. De megvan bennük a fiatalos lendület, és hozzám is igen közel állnak, gyakrabban is hallgatom ezeket, mint akár a „Nagy” *C-dúr*t.

Ha pedig valaki még nem ismerné, akkor itt az ideje megismerni ezeket a műveket – nem fognak csalódást okozni. Az ismerkedéshez pedig akár ez az album is megfelel – némi fenntartással.

Az *Első szimfónia* lassú bevezetését Végh Sándor igen súlyosra veszi. Ez a bevezetés akár még valamelyik **Haydn**-szimfóniában is szerepelhetne, bár a fuvola hangjának baljóslatú

felröppenését már csak Schubert írhatta, a folytatás pedig már végképp hamisítatlanul schuberti. Mégpedig fiatal schuberti. És én épp ezt hiányolom az előadásból: a fiatalos lendületet. Ehelyett az interpretációt inkább nyugodt kedélyesség hatja át, ami megmarad a többi tételben is. A zenei szerkezetet Végh jelentőségteljes szünetekkel érzékelteti, de a tempó szinte végig meglehetősen lassú, az előadás pedig eléggé lekerekített. Az viszont kimondottan tetszett, ahogy a 3. tétel minuetto részének visszatérésekor mindent egy picit erőteljesebbre vesz.

Bár a megfontolt tempó talán nem az igazi, az tény, hogy Végh Sándor mindig ügyel arra, hogy a dallamívek, a belső szólamok tisztán, gondosan megformálva hangozzanak el. A zenekar pedig minden elképzelését pontosan és odaadóan követi.

A *II. szimfónia* nagy ívű, szélesen áradó bevezetése után – bár a karmester dinamika tekintetében még mindig óvatos – igazi *Allegro vivace* karakterben szólal meg az első tétel. A variációs *Andante* tételben (Schubert egyetlen variációs szimfóniatétele) szintén hallhatjuk a jellegzetes tagoló szüneteket. Olyan érzésem támad, mintha Végh Sándor kiállna elénk és ékesszólóan magyarázná a szimfónia felépítését. Az utolsó két tételben már egy határozott, eltökélt, bár időnként elkomorodó Schubert képe bontakozik ki. Ez a szimfónia az album egyik legjobban sikerült felvétele.

Sajnos ugyanezt már nem éreztem a *III. szimfóniában*, ahol az első és második tétel esetén tévedésnek tűnik a túlzottan lassú tempó. Egyébként a tételek egyetlen tömbként való megjelenítése elég érdekes, még azt is mondhatnám, hogy a század másik nagy karmesteréhez, **Sergiu Celibidaché**hoz hasonlóan mély energiákat hoz elő a zenéből, de szerencsére anélkül, hogy **Brucknert** csinálna Schubertből. Az utolsó tétel sikerült talán a legjobban a maga izgalmas feszültségével.

A Végh által oly jellegzetesen kiemelt lassú bevezetés a *IV. szimfóniában* működik talán a legjobban. A *II. szimfónia* mellett ezt az előadást tartom az album legjobban sikerült felvételének. Jól működnek a lassú tempók a második tételben, a karakteresebb, lendületesebb, sőt a dinamikát immár erőteljesebben kiemelő előadásmód pedig remek harmadik és elsőprő negyedik tételt hoz.

A felvételek élő koncerten készültek ugyan, de ennek a hangzásban nyoma sincs. Tiszta, csöndes, jó térhangzással jeleníti meg a terem akusztikáját is. És még az egyes Orfeo-lemezeken hallható éles hegedűhangnak sincs nyoma a hangzásban. (Az Orfeo kiadó is több Végh-koncert felvételét jelentette meg az évek során.)

A zenekar hangzásegyensúlya egyébként szerintem közel van az ideálshoz, és ez az album minden felvételére igaz: Végh mesterien keveri ki a hangzást éppen a kisméretű kamarazenekar és a nagyobb méretű szimfonikus zenekar közé, remek fafúvós és rézfúvós szólamokkal, a dobokat sem elfeledve. Ami pedig különösen jellemző rá, az a vonósok egyensúlyba hozása: a mélyszólam éppen olyan jelentőségteljes, mint a hegedűk. Ez kiemeli Schubert hangszerelési ötleteit, például a mélyvonók és a hegedűk egymásnak felelgetését a *II. szimfónia* első tételében. És persze itt van ez a finom, enyhén aromás, egyedi, Végh-féle vonóshangzás. Nekem itt csak egy kifogásom van: a túl bő vibrato. Ezt ma már a romantikus nagyzenekarok sem alkalmazzák ennyire markánsan, de aki ezt a fajta hangzásvilágot szereti, nem fog csalódní. És persze itt van Végh Sándor, aki idős, bölcs mesemondóként Schubert idilli tájaira kalauzol bennünket.

Sipi, 2016-05-23